

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.247/2022/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Szabóné dr. Sipos Gabriella ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a dr. kamarai jogtanácsos által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen közhatalom gyakorlásával okozott kár megfizetése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 21.P.20.290/2021/27. számú ítélete ellen a felperes által 30. sorszám alatt előterjesztett és 34. sorszám alatt kiegészített fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összege 36 000 (harminchatezer) forint.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 48 000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperessel szemben a Miskolci Járásbíróság előtt 12.P.20.242/2014. szám alatt volt folyamatban gondnokság alá helyezés iránti per. Ennek a pernek a folyamatban léte alatt a felperes 2014. november 6-án az előző nap kelt előzetes nyilatkozatát kérte nyilvántartásba venni, amelyben cselekvőképességének jövőbeni részleges vagy teljes korlátozása esetére gondnokául kérte elsődlegesen édesanyját, 'édesanyja neve'-t, másodlagosan pedig testvérét, 'testvér neve'-t kirendelni. A 2015. február 15. napján kelt kérelem kiegészítésében – és 2015. február 16-án az előzetes jognyilatkozatra vonatkozó nemperes eljárásban – pedig akként nyilatkozott, hogy minden idegen személyt kéri a gondnokrendelésből kizárni. A felperes előzetes jognyilatkozatát a Miskolci Járásbíróság 11.Pk.53.843/2014/11. sorszám alatt a 2015. február 24-én kelt végzésével nyilvántartásba vette.

[2] A Miskolci Járásbíróság a 2014. november 6. napján kelt 12.P.20.242/2014/45. számú ítéletével a felperest cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezte, a peres eljárások, az ügyészségi és közigazgatási hatósági eljárások indítása és vitele ügycsoport vonatkozásában. A bíróság az alperes által tett előzetes jognyilatkozat alkalmazásának elrendelését mellőzte, amelyet azzal indokolt, hogy az abban megjelölt személyektől nem lenne elvárható, hogy a felperes valós érdekeit mérlegelve megóvják őt a gondnokság alá helyezés körében érintett ügycsoportba tartozó ügyek folytatásától és kezdeményezésétől. A Miskolci Törvényszék 1.Pf.20.078/2015/53. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[3] A Megyei Kormányhivatal ... Járási Hivatala (a továbbiakban: járási hivatal) a jogerős ítélet alapján a gondnok kijelölése iránti ügyben először 2015. augusztus 12-én 10 órára – amely idéző végzését a felperes 2015. augusztus 14-én a postahivatalban vette át –, majd 2015. augusztus 26-án 10 órára – amely idéző végzését a felperes 2015. szeptember 1-jén a postahivatalban vette át –, majd 2015.szeptember 16-án 10 órai időpontra – amely idéző végzését a felperes 2015. szeptember 18-án a postahivatalban vette át – a gondnoki tisztség viselésére alkalmas hozzátartozó megjelenésére való felhívással kísérelte meg a felperes meghallgatásra idézését. A felperes 2015. szeptember 1. és 2. napján az

elsőfokon eljáró gyámhivatal kizárására irányuló kérelmet terjesztett elő – amellyel a kirendelt eseti gondnoka egyetértett –, és amelyet azzal indokolt, hogy a ... Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Gyámügyi Osztály Gyámhivatala korábbi eljárása miatt per van folyamatban a Miskolci Törvényszéken, és ebben a perben a gyámhatóság által kijelölt gondnoknak kellene majd eljárnia. A felügyeleti szerv vezetője 2015. október 12. napján kelt végzéssel a felperes kizárási kérelmét elutasította; a járási hivatal – miután megszüntette a kizárási kérelem elintézésére tekintettel elrendelt eljárás felfüggesztését – ezt követően a 2015. október 21-én meghozott 'határozat száma' számú határozatával a felperes részére 'gondnok neve' hivatásos gondnokot rendelte ki gondnokul. A határozat indokolása hivatkozott a gondnokság alá helyezési eljárásban hozott első- és másodfokú bírósági ítéletre, és arra, hogy noha megkísérelt az eljárásban környezettanulmányt is beszerezni, azonban a felkért illetékes családgondozó a gondnokolt, illetve hozzátartozójának együttműködése hiányában a környezettanulmányt nem tudta elkészíteni. Rámutatott arra, hogy a gondnokolt az idézéseket késve, a megjelenési határnapot követően vette át, írásbeli nyilatkozatában pedig egyrészt az eljáró járási hivatal kizárását kérte a gondnok kijelölése iránti eljárásból, másrészt megjelölte édesanyját és testvérét, mint gondnokául kirendelhető személyeket. Kiemelte a határozat indokolása, hogy a bíróság jogerős ítélete alapján a járási hivatalnak a felperes előzetes jognyilatkozatát nem kell alkalmaznia a gondnok kirendelésekor. A járási hivatal előtti eljárásban pedig a felperes továbbra is csak édesanyját, illetve testvérét kérte kijelölni gondnokul. A felperes a határozattal szemben fellebbezést, majd az ezen fellebbezést tartalmazó jognyilatkozata érvényességéhez szükséges több eseti gondnok kirendelése tárgyában hozott határozatokkal szemben is fellebbezéseket nyújtott be.

[4] A Kúria a felperes által kezdeményezett felülvizsgálati eljárásban 2016. május 10. napján hozott Pfv.II.21.762/2015/14. számú ítéletével a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és a gondnokság alá helyezés iránti keresetét elutasította. A Miskolci Járásbíróság a Kúria ítéletét a járási hivatal részére 2016. június 21. napján kézbesítette. Ezt követően a járási hivatal a felperes gondnoksági ügyét megszüntette, és a felperes részére kirendelt hivatásos gondnokot, valamint eseti gondnokokat tisztségük alól felmentette.

[5] A gondnok kirendeléséhez kapcsolódóan a felperes számos – eredményre nem vezetett – jogorvoslatot, közigazgatási pert, valamint a hivatásos gondnokkal szemben személyiségi jog megsértése iránti pert is kezdeményezett.

[6] A felperes a jelen perben előterjesztett keresetében kérte annak a megállapítását, hogy az emberi méltósághoz és önrendelkezéshez való jogát az alperes megsértette azzal, hogy a gondnokot kirendelő határozat meghozatalát megelőzően a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettség ellenére a tényállást nem tisztázta, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1998. (IX.10.) Kormány-rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 131. § (3) bekezdés ellenére sem hallgatta meg a gondnokság alá helyezéssel érintett személyt, illetve a gondnoki tisztségre a felperes által megnevezett személyeket, a nyilvántartásba vett előzetes jognyilatkozat tartamát nem vette figyelembe. Az általa megjelölt személyek mellőzésének indokai nem megfelelőek, és nem valós az a gondnokrendelő határozati megállapítás, hogy a felperes érdekeivel ellentétes lett volna a hozzátartozók kirendelése, ennek indokait sem jelölte meg a határozat. A határozat előzetesen végrehajthatóvá nyilvánítása szintén törvénysértő volt. Mindezen felül hivatkozott arra is, hogy az alperes a gondnokrendelési eljárás során megsértette a tisztességes ügyintézéshez fűződő jogát, valamint a hatóság együttműködésére vonatkozó kötelezettségét sem teljesítette, és a két jogsértés miatt egyenként 50 000 forint összegű sérelemdíj megfizetésére is kérte kötelezni az alperest. A

tisztességes eljáráshoz való jog megsértése kapcsán kérte figyelembe venni, hogy a meghallgatásra kitűzött időpontokat megelőző 8 nappal korábban a felperes nem kapta meg az idézéseket, valamint hogy nem volt meghallgatás a hivatásos gondnok kirendelése előtt, így a hatóság nem tisztázta a tényállást, bizonyítást nem folytatott le. Az együttműködési kötelezettség megsértése körében arra hivatkozott, hogy az alperes nem megfelelően értékelte, miszerint a felperes érdekeivel ellentétes lenne a hozzátartozó kirendelése, és erről konkrét indokolást sem tartalmazott a gondnokrendelő határozat.

[7] Az alperes a kereset elutasítását kérte azzal, hogy jogsértést nem követett el, a jogszabályoknak megfelelően járt el. A felperes személyes meghallgatását többször is megkísérelte, de a felperes az idézéseket nem vette kézhez, vagy csak a kitűzött időpontokat követően; határozatát a kellő indokolással is ellátta.

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Rendelkezett a le nem rótt 42 000 forint összegű eljárási illeték állam általi viseléséről.

[9] Felhívta a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 6:548. § (1) bekezdését, 2:42. § (2) bekezdését, valamint 2:52. § (1) bekezdését. Ezen jogszabályi rendelkezések kapcsán a közigazgatási jogkörben okozott kártérítés iránti felelősség feltételeit annyiban találta fennállónak, hogy a felperes a sérelmezett eljárásban kimerítette a rendelkezésre álló rendes jogorvoslati lehetőségeket, a gondnokrendelés során az alperes közhatalmi feladatot látott el, és a felperes által sérelmezett határozatokat is az erre kiterjedő hatáskörben hozta meg.

[10] A Kúria Pfv.IV.20.997/2017/4. számú eseti döntésére való hivatkozással úgy foglalt állást, hogy noha a felperes által hivatkozott tisztességes ügyintézéshez, valamint az együttműködési kötelezettséggel kapcsolatos pártatlan eljáráshoz fűződő jog alkotmányos alapjogok, de ezek nem a személyiség szabad kibontakozását szolgálják, csupán eljárási garanciákat jelentenek. A sérelemdíj azonban kizárólag személyhez fűződő jog megsértésének szubjektív következményeképpen alkalmazható, ezért az ezen a címen igényelt egyenként 50 000 forint összegű sérelemdíj megfizetésére vonatkozó kereset elutasításának volt helye.

[11] A további keresettel érvényesített emberi méltósághoz való jog, valamint az önrendelkezéshez való jog kapcsán pedig kifejtette, hogy azok kétségtelenül a Ptk. által nevesített személyiségi jogok, ezért azt kellett vizsgálnia a bíróságnak, hogy a felperes által megjelölt jogsértések megvalósultak-e, és ha igen, azok következtében a személyiségi joga sérült-e. E vonatkozásban felhívta, hogy az alperes felelősségének megállapításához két konjunktív feltétel együttes fennállása szükséges. Az egyik, hogy a hatóság olyan jogszabályi rendelkezést szegjen meg, ami egyértelmű és mérlegelést nem igényel, vagy ha mérlegelési jogkörben jár el, úgy kirívóan súlyos mérlegelési hibát kövessen el. A másik feltétel pedig az, hogy a hatóság az eljárási szabálysértést kifejezetten a fél személyiségének lényegét alkotó ismérvek miatt kövesse el, vagy az eljárási szabálysértés következményeként alakuljon ki a fél személyiségének lényegi vonását érintő sérelem.

[12] Mindezekkel összefüggésben azt kellett vizsgálni, hogy a hivatásos gondnokot kirendelő és előzetesen végrehajthatóvá nyilvánított alperesi határozat meghozataláig terjedő eljárásban az alperes a rá vonatkozó jogszabályoknak alakilag és tartalmilag is megfelelő határozatot hozott-e, illetőleg az esetleges eljárási jogsértéssel a felperes keresetben hivatkozott személyiségi jogait megsértette-e; ezért szükségtelen volt a hivatásos gondnok és a felperes édesanyja tanúkénti meghallgatása. Nem találta ezzel összefüggésben relevánsnak a gondnokrendelő határozat egy ízben kijavítását, valamint a részére korábban kirendelt hivatásos gondnokok eljárásával összefüggő kifogásokat. Kiemelte, hogy az alperes a Ket. 50. § (1) bekezdése, (5) és (6) bekezdései, 72. § (1) bekezdés e) pontja, valamint 101. § (5) és (6) bekezdései alapján eleget tett a tényállás tisztázási kötelezettségének: a hivatásos gondnok

kirendelésére a rendelkezésre álló adatok, nyilatkozatok helytálló értékelésével került sor. Az ügyben rendelkezésre álló bizonyítékokat a maguk összességében értékelte és a felperes érdekeinek szem előtt tartásával hozta meg döntését, a Ptk. 2:31. §-ából fakadó kötelezettségét teljesítette, azaz igyekezett gondnok kirendelése útján biztosítani a gondnokolt védelmét, személyi és vagyoni érdekeinek oltalmát. Nem volt megállapítható, hogy egyértelmű és másként nem értelmezhető, mérlegelést nem tűrő szabályt megsértett volna, mint ahogy az sem, hogy valamely jogalkalmazói mérlegelése során vétett volna súlyos hibát. A további esetlegesen beszerezhető bizonyítékok hiánya pedig nem róható fel az alperesnek: megkísérelte ugyanis a gondnokolt, illetve az általa megjelölt hozzátartozó meghallgatását is, amely elmaradása azért nem volt részére felróható, mert a felperes a kitűzött időpontokban nem jelent meg és bár az erre vonatkozó felhívást ismerte, mégsem jelölte meg további hozzátartozóját; továbbá intézkedett a környezetanulmány beszerzése felől is.

[13] Az elsőfokú ítélet szerint alaptalan volt a felperes állítása, miszerint az előzetes nyilatkozat mellőzését az alperes nem indokolta. A határozat hivatkozott a Gyer. 126/F. § (1) bekezdés a) pontjára, és arra, hogy a felperes előzetes nyilatkozatának alkalmazását a bíróság nem rendelte el, és a járási hivatal a saját álláspontjaként fogadta el az ítélet erre vonatkozó indokait. Ugyancsak a bíróság indokolását idézte annak magyarázatául, hogy a gondnokrendelés során miért nem a felperes által megjelölt hozzátartozókat rendelte ki.

[14] Megállapította az elsőfokú ítélet azt is, hogy a Ket. 101. § (6) bekezdésében írtak ellenére a kifogásolt határozat az azonnali végrehajtás elrendelésére vonatkozó indokok rögzítését nem tartalmazta. E körben azonban rámutatott arra, hogy éppen a felperes érdekét szolgálta az azonnali végrehajtás elrendelése, és bár ezt kétségtelenül indokolnia kellett volna, ám ez nem volt olyan súlyú jogszabálysértés, amely az alperes felelősségét megalapozhatná.

[15] Mindezen felül az elsőfokú bíróság azt is kifejtette, hogy a felperes által jogsértőnek állított magatartások egyébként sem érintették a felperes személyiségének lényegét alkotó bármely tulajdonságát. Mindezek alapján nem volt megállapítható az emberi méltósághoz való jog, valamint az önrendelkezéshez való jog sérelme, ezért a jogsértés megállapítására irányuló és a sérelemdíj iránti szankció alkalmazásának sem volt helye.

[16] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve elsődlegesen annak megváltoztatását és a keresetének való helyt adást, másodlagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását. A felperes a fellebbezésében megismételte a keresetében előadottakat; előadta ezen túl, hogy az elsőfokú ítélet indokolásának ténymegállapításai okszerűtlenek, a periratokkal összhangban nem állók, az abból levont jogkövetkeztetések kirívóan tévesek. Ezt meghaladóan számos jogszabályhelyet felsorolt, amelyeket álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárásával, az ítéleti rendelkezéssel, valamint annak indokolásával megsértett. Ennek keretében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú eljárásban sérült Magyarország Alaptörvénye 24. cikk (1)-(2) bekezdése, a Ptk. 1:3. § (1) bekezdése, 6:519. §-a, 6:548. § (1) bekezdése, 2:42. § (2) bekezdése, 2:51. § (1) bekezdés a) pontja, 2:52. § (1) bekezdése; a Ket. 4. § (1), (2) és (3) bekezdése, 1. § (1) és (2) bekezdése; a Pp. 322. § (4) bekezdése, 110. § (2) bekezdése, 214. § (1) bekezdése, 276. § (1) bekezdése, 279. § (1) bekezdése, 346. § (4) és (5) bekezdései, 181. § (1) és (2) bekezdése, 199. § (2) bekezdésének b) és c) pontja és (4) bekezdése, 237. § (1), (4) és (5) bekezdései, 179. § (2) bekezdése, 160. § (2) bekezdése, 67. § (1) bekezdése, 70. §-a, 72. § (1) bekezdése, 74. § (1) bekezdése, továbbá az 1/2009. PK vélemény 2., 4. és 7. pontja.

[17] A másodfokú eljárásban az alperes érdemi nyilatkozatot nem tett.

[18] Az ítéltábla a fellebbezést a következők szerint nem találta alaposnak:

[19] Az elsőfokú bíróság eljárása során az ítélet kötelező hatályon kívül helyezését kiváltó eljárási szabálysértés nem történt (Pp. 379. és 380. §), az ítéltábla anyagi pervezetést

nem tartott indokoltnak [Pp. 370. § (4) bekezdés], az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül [Pp. 370. § (1) bekezdés]. Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben teljeskörűen feltárta, és azt a bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelése alapján, helytállóan állapította meg, a jogszabályi rendelkezéseket megfelelően hívta fel és a jogvita elbírálásához helytállóan alkalmazta, helyesen következtetett a kereset megalapozatlanságára, érdemi döntése jogi érveit az ítéltábla, a következők szerinti kisebb pontosításokkal osztotta.

[20] Csupán a fellebbezésekben előadottakra tekintettel mutat rá az ítéltábla az alábbiakra:

[21] A Ptk. 2:42. § (2) bekezdése értelmében az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A Ptk. generálklauszula rendelkezése általános jelleggel védi – a 8/1990. (IV. 23.) AB határozat által is kifejtettek szerint, az emberi méltóságból mint anyajogból eredő, csak egyes kiemelt jogok esetén törvényi szinten is nevesített, de a bírói gyakorlat által fejleszthető – személyiségi jogokat, és abszolút jellegű jogviszonyt teremt a jogalany testi, lelki, fizikai egységének sérthetetlensége által konkretizált jogosult és vele szemben valamennyi más kötelezett között.

[22] Bár a törvény a példálózó felsorolás alapján maga sem kívánja szűkíteni a személyiségi jogvédelmet meghatározott nevesített személyiségi jogokra, a jogvédelem nem lehet parttalan, személyiségvédelmi igény érvényesítésére csak olyan jogsértés adhat alapot, ami a személy lényegét alkotó tulajdonságok miatt, az emberi létből és méltóságból levezethető jogosultságok sérelméből eredően történt. Más jogterületre – így a gondnokság alá helyezésre, a gondnok kirendelésére – tartozó viták azonban önmagukban nem alapoznak meg személyiségi jogvédelmet még akkor sem, ha az érintett egyes jogosultságai akár sérültek; ahhoz az szükséges, hogy a jogsértésre kifejezetten az érintett személyiségének ismérvét alkotó tényezőkre tekintettel kerüljön sor. A szubjektív sértettség érzete – mivel az abszolút jellegű jogviszonyt nem alapoz meg – nem alkalmas a személyiségi jogi szankciók alkalmazhatóságára. (Ez az értelmezés következik a BH2018. 222, BDT2020. 4152 számon közzétett döntésekből, amelyek érveit az ítéltábla is osztotta.)

[23] Az ügy elbírálásának lényeges kérdése volt az, hogy a felperes által hivatkozott jogsértések, még azok valósága esetén is, alkalmasak voltak-e a személyiségi jog megsértésére; tekintettel arra, hogy a felperes kizárólag – az általa állított – személyiségi jogok megsértése miatt alkalmazható szankciókat – a személyiségi jog megsértésének megállapítása és sérelemdíj – igényelt. Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával, amely szerint a tisztességes ügyintézéshez, valamint az együttműködési kötelezettséggel kapcsolatos pártatlan eljáráshoz fűződő jog nem minősül személyiségi jognak, így esetleges sérelmeik sem alapozhatják meg a személyiségi jogi jogkövetkezmények alkalmazását. Az alperes a közigazgatási eljárásban a felperes által állított jogsértései – a tényállás tisztázásának elmaradása, a gondnokság alá helyezéssel érintett személy, illetve a gondnoki tisztségre a felperes által megnevezett személyek meghallgatásának hiánya, a nyilvántartásba vett előzetes jognyilatkozat tartamának figyelmen kívül hagyása, a határozat indokolásbeli hiányai, a törvényi feltételek nélkül az előzetesen végrehajthatóvá nyilvánítása –, azok megvalósulásuk esetén sem irányultak a felperes személyiségét alkotó lényeges ismérvek ellen, nem tehetők olyan megállapítások, hogy ezeket a cselekményeket az alperes kifejezetten a felperes személye ellen irányulva tette volna, vagy ezek következménye érintette volna a felperes személyét. Egy hatóság jogsértő magatartása nem váltja ki önmagában a személyiségi jogvédelmet, ehhez szükséges valamilyen többtényállási elem, így a személy emberi mivoltában megalázása, méltatlan helyzetbe hozása (ilyen következtetést tartalmaznak az EBH1999. 15. és a BDT2020. 4152. számon

közzétett döntések, amelyek érveit az ítéltábla is osztotta). Ilyen többléteényállási elem azonban a jelen ügyben nem volt megállapítható.

[24] A személyiségi jogsértés hiányában szükségtelen volt annak a részletes vizsgálata, hogy az alperes részéről az eljárása során hivatkozott magatartások egyébként jogsértőek voltak-e; mindezzel együtt is osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak a jogsértések hiányára kialakított jogi álláspontját, így az általa megjelölt személyek gondnokul kirendelésének elmaradását, a felperesnek küldött idézések során vétett eljárási szabálysértést, a gyámhatósági eljárás felfüggesztését, a felperes gyámhatósági meghallgatásával összefüggő kifogásait, a gondnokrendeléssel kapcsolatos döntés indokolását, az előzetes végrehajthatóság elrendelését és annak indokolását érintően minden részében egyetértett az elsőfokú ítélet indokaival. A fellebbezés lényegében megismételte az elsőfokú eljárásban ezzel kapcsolatban tett felperesi nyilatkozatokat, amelyek aplotalanságának indokaira az elsőfokú ítélet kellő részletességgel kitért, annak megismétlését az ítéltábla nem találta szükségesnek.

[25] A fellebbezés hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság megsértette Magyarország Alaptörvénye 24. cikk (1)-(2) bekezdését. Az Alaptörvény Nemzeti Hitvallás utolsó előtti bekezdése szerint az Alaptörvény a jogrend alapja, ugyanakkor az Alapvetés C) cikk (3) bekezdése, az R) cikk (2) bekezdése és a T) cikk (2)-(3) bekezdése alapján az Alaptörvény nem jogszabály. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján annak vizsgálatára, hogy egy bírósági ítélet sérti-e az Alaptörvényt, kizárólag az Alkotmánybíróság jogosult (Kúria Pfv.III.21.323/2020/7. számú ítéletének [41] pontja).

[26] A felperes hivatkozott a Ptk. 1:3. § (1) bekezdésének, 6:519. §-ának, 6:548. § (1) bekezdésének, 2:42. § (2) bekezdésének, 2:51. § (1) bekezdése a) pontjának, 2:52. § (1) bekezdésének a sérelmére. Azt ugyanakkor a fellebbezés nem tartalmazza, hogy pontosan az elsőfokú bíróság mely ítéleti rendelkezésével vagy indokolásával, esetleges eljárásával sértette az említett anyagi jogi rendelkezéseket. Mindezzel együtt a polgári anyagi jogszabályi rendelkezésekre hivatkozásból következően a felperes nem értett egyet a személyiségi jogsértésért való felelősség tekintetében kialakított elsőfokú ítéleti megállapítással. Az ítéltábla az előzőekben kifejtett jogi álláspontja szerint viszont ebben a körben nem találta jogszabálysértőnek az elsőfokú ítéletet, és a felhívott jogszabályi rendelkezések sérelmét sem állapította meg.

[27] Nem volt megállapítható az elsőfokú bíróság eljárásában, hogy sérült volna a fellebbezés által hivatkozott Ket. 1. § (1) és (2) bekezdése, valamint 4. § (1), (2) és (3) bekezdése. Ezzel a hivatkozással a felperes az alperes közigazgatási eljárásban tett cselekményei minősítését támadta, ezzel szemben az ítéltábla osztotta azt az elsőfokú jogi következtetést, hogy az alperes hivatkozott cselekményei nem ütköztek az eljárási rendelkezésekbe, mindennek azonban az ügy elbírálása tekintetében érdemi jelentősége, a személyiségi jogsértés hiánya miatt, egyébként sem volt.

[28] A felperes hivatkozott továbbá egyes perrendi szabályok megsértésére, így állította a Pp. 322. § (4) bekezdésének, 110. § (2) bekezdésének, 214. § (1) bekezdésének és 276. § (1) bekezdésének a sérelmét. Az elsőfokú bíróság a kormányhivatal eljárásának iratait beszerezte, és bár kétségtelen, hogy a gyámhivatali eljárás iratanyagát nem csatolta az ügy irataihoz, de erre a per eldöntéséhez nem is volt szükség. A felperes hivatkozásával ellentétben a per eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta a bíróság, a mellőzött tanúbizonyítást pedig az elsőfokú ítélet pontosan indokolta, az abban írtakkal az ítéltábla mindenben egyetért. Nem sértette az elsőfokú bíróság a fellebbezés által ugyancsak hivatkozott Pp. 279. § (1) bekezdését, továbbá a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdéseit sem. A tényállás megállapításához szükséges mérlegelést a jogszabályoknak megfelelően végezte el, az ítélet tartalma mindenben megfelel a jogszabályi rendelkezéseknek, a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és

azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást kellő mértékben tartalmazza. A tényállás az eljárásjogi jogszabályoknak megfelel és okszerűen áll összhangban a peradatokkal. Ugyancsak nem foghat helyt a fellebbezés azon hivatkozása, miszerint az elsőfokú bíróság nem jelölte meg az ítéletben, hogy mely bizonyítékoknak tulajdonított jelentős bizonyító erőt és a mérlegelésnél mit vett irányadónak. A perbeli tényállás ugyanis döntően okiratokkal, elsődlegesen közokiratokkal igazolt tényekből áll, a releváns tényállás megállapításához nem volt szükség az egyes bizonyítékok bizonyító erejének összevetésére. Azok ugyanis még csak részben sem álltak egymással ellentétben, valamennyi bizonyíték ugyanazon tényállás megállapítására adott lehetőséget. Ekként ugyancsak nem helytálló az a felperesi hivatkozás, hogy a bizonyítékokat nem összességükben értékelte volna az elsőfokú bíróság. A perben nem merültek fel egymásnak ellentmondó tartalmú bizonyítékok, így az ezzel összefüggő fellebbezési hivatkozás sem alapos, ahogy az sem, miszerint az ítélet indokolása az ítélet alapjául szolgáló összes jogszabályt, illetve ezek értelmezését ne tartalmazta volna. A per eldöntéséhez szükséges tényállást szabályozó valamennyi jogszabályt tartalmazza az elsőfokú bíróság ítélete, nem volt szükség arra, hogy a felperes által hiányolt, a fellebbezésben részletesen felsorolt további jogszabályhelyeket is idézze és azokat értelmezze.

[29] A fellebbezés az 1/2009. PK vélemény 2., 4. és 7. pontjaiban foglaltakra való hivatkozása ugyancsak nem foghat helyt. Az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak az új Pp. hatálybalépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári jogegységi határozat VII. pontja értelmében az 1/2009. PK vélemény csak a korábban hatályos, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) alapján elbírálandó ügyekben alkalmazható; a jelen per pedig 2018. január 1-jét követően indult, arra már a Pp. hatálya terjed ki. Mindezzel együtt a Pp. 369. § (4) bekezdése szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének, illetve eljárásának az anyagi pervezetéssel összefüggő részét csak az anyagi jogi felülbírálat részeként vizsgálhatja és minősítheti, úgy, hogy egyúttal köteles elvégezni a saját anyagi jogi álláspontja szerint helyes anyagi pervezetést és az ezzel összefüggő intézkedéseket megtenni. Az ítéltábla azonban az anyagi pervezetése szükségességét nem látta, mivel a per eldöntése szempontjából releváns tényálláshoz szükséges adatok a perben bizonyítottak voltak, nem volt indok további tájékoztatást adni a szükséges bizonyításról.

[30] A fellebbezésnek a Pp. 181. § (1) és (2) bekezdése, 199. § (2) bekezdésének b) és c) pontja és (4) bekezdése rendelkezéseire való hivatkozása is alaptalan, az elsőfokú bíróságnak nemcsak, hogy nem kellett, de nem is lehetett volna bírósági meghagyással köteleznie az elsőfokú eljárásban az alperest. Az a körülmény, hogy az alperes ellenkérelme nem tartalmazott minden, a felperes által megjelölt tartalmi elemet, nem vezethetett ahhoz, hogy a bíróság úgy tekintse: az alperes az írásbeli ellenkérelem előterjesztését elmulasztotta vagy csak a keresetet általánosságban vitató nyilatkozatot terjesztett elő, amely a Pp. 181. § (1) illetve (3) bekezdése értelmében a bírósági meghagyás kibocsátásának a feltétele lett volna. Az írásbeli ellenkérelem esetleges hiányossága, ha ezzel együtt megállapítható, hogy az alperes milyen érdemi vagy alaki okból kéri a kereset elutasítását vagy az eljárás megszüntetését, legfeljebb a védekezése eredményessége tekintetében értékelhető, de nem eredményezheti a per megalakításának elmaradását.

[31] Hivatkozott a felperes a fellebbezésében arra is, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 237. § (1), (4) és (5) bekezdéseit, valamint 179. § (2) bekezdéseit is megsértette, mert nem tette meg a szükséges intézkedéseket a tárgyalás előkészítése körében, amely általánosságban tett hivatkozást a per iratai nem igazolták, ellenkezőleg: az elsőfokú eljárás mindenben a perrendi szabályoknak megfelelően volt folyamatban. Ugyancsak alaptalan az a hivatkozás, hogy a bíróság megsértette volna a Pp. 160. § (2) bekezdésének rendelkezését, az elsőfokú

bíróság jegyzőkönyvei a jogszabályi rendelkezéseknek mindenben megfelelnek. Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy ezek az állított jogszabálysértések egyébként sem lettek volna olyan jelentőségűek, amelyek kihatottak volna az ügy érdemi elbírálására, így sem az ítélet megváltoztatására, sem a hatályon kívül helyezésére nem adtak volna alapot.

[32] A fellebbezés hivatkozott még a Pp. 67. § (1) bekezdésének, 70. §-ának, 72. § (1) bekezdésének és 74. § (1) bekezdésének sérelmére, ezekhez kapcsolódóan arra, hogy az alperes nem csatolta a jogtanácsosa részére szóló meghatalmazást, így az alperes elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatai – képviselet hiányában – hatálytalanok.

[33] Azt helytállóan hívta fel a fellebbezés, hogy az elsőfokú eljárásban az alperes képviselete nem felelt meg a perrendi szabályoknak. Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Ügyvédi tv.) 34. § (1) bekezdése szerint ugyanis ha az ügyvédi tevékenység gyakorlásához az ügyfél képviselete szükséges, a képviseleti jog létesítéséről meghatalmazást kell kiállítani a megbízott részére, a 68. § (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a kamarai jogtanácsos munkáltatóját általános vagy külön meghatalmazással képviseli, a meghatalmazásra alkalmazni kell az ügyvédi meghatalmazás szabályait. Nem volt azonban akadálya annak, hogy az eljárási hibát az alperes a másodfokú eljárásban kiküszöbölje, különös figyelemmel arra, hogy a Pp. 381. § a fellebbezést elbíráló bíróságnak – a kötelező hatályon kívül helyezési okokat ide nem értve – az eljárási hibák a másodfokú eljárásban kiküszöbölését irányozza elő. Az ítéltábla felhívására pedig a képviselő – annak az egyidejű igazolásával, hogy munkáltatója az alperes – csatolta az alperestől származó, a perre vonatkozó külön meghatalmazását, valamint az alperestől származó azon nyilatkozatot, hogy utólag hozzájárul valamennyi, a per első- és másodfokú eljárásában a képviselő által tett nyilatkozatokhoz, a képviselő cselekményeit sajátjaként ismeri el. Mindezek alapján a hivatkozott eljárási hiba utólagos kiküszöbölése miatt ez okból sem volt helye az ítélet hatályon kívül helyezésének vagy megváltoztatásának.

[34] Észlelte azonban az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság nem megfelelő összegben határozta meg a felperes személyes költségmentessége folytán az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét. Következtes ugyanis abban a bírói gyakorlat, hogy a személyiségi jogi perekben amennyiben a fél a felróhatóságtól független szankció mellett pénzbeli szankció alkalmazását is kéri, úgy a meg nem határozható pertárgyérték az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontja szerint számítandó összege, valamint az érvényesített vagyoni követelés összege közül a nagyobb lesz az illeték alapja, azaz az eljárási illeték alapjául a meg nem határozható perérték akkor vehető figyelembe, ha az így számított érték meghaladja a vagyoni követelést (EBH 1999. 94); az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja szerinti elsőfokú eljárási illeték összege ezért helyesen 36 000 forint.

[35] A kifejtett okok miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján, az előzőek szerinti pontosításokkal, helybenhagyta.

[36] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, azonban az alperes a másodfokú eljárásban nem tett érdemi nyilatkozatot, ezért másodfokú perköltség viseléséről rendelkezni nem kellett. A felperes részére engedélyezett teljes személyes költségmentesség alapján a le nem rótt, az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti összegű fellebbezési illeték az állam terhén marad a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján.

Debrecen, 2022. október 11.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Répássy Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró